

नागरिक लगानी कोष

बरिष्ठ सहायक, पाँचौं तह प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा योजना (Examination Scheme) :-

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)						पूर्णाङ्क :- २००
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अंक भार	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान (General Knowledge)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न(MCQs)	५०*२=१००	४५ मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	बिषयगत (Subjective)	१०*१०=१००	२ घण्टा ३० मिनेट

अन्तिम चरण - अन्तर्वार्ता (**Interview**)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्यः

- लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुबै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव सबै पाठ्यांशबाट प्रश्न सोधिने छन् ।
- प्रथम पत्र तथा द्वितीय पत्रको परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छानिएका उम्मेदवारहरूलाई कम्प्युटरको सीप परीक्षण लिइनेछ । उक्त कम्प्युटर सीप परीक्षामा सहभागी भएका उम्मेदवारले मात्र अन्तर्वार्तामा भाग लिन पाउने छन् ।
- द्वितीय पत्रमा बिषयगत प्रश्न अर्न्तगत तोकिएको पाठ्यक्रमबाट एउटा लामो प्रश्न वा दुई वा दुईभन्दा बढी भागहरू जोडेर पनि प्रश्नहरू सोध्न सकिने छन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा तीन (३) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

नागरिक लगानी कोष

बरिष्ठ सहायक, पाँचौं तह प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

१) सामान्य ज्ञान

५० प्रश्न x २ अङ्क = १०० अङ्क

१. नेपालको भूगोल :

- १.१ भौगोलिक अवस्था/स्वरूप : किसिम र विशेषताहरु ।
- १.२ हावापानी : किसिम र विशेषताहरु ।
- १.३ जलसम्पदा : स्थिति र विशेषताहरु ।
- १.४ वनसम्पदा : स्थिति र महत्व, संरक्षण क्षेत्रहरु तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरु ।
- १.५ खनिज सम्पदा : खनिज सम्पदा सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- १.६ नेपालका प्रमुख हिम शिखरहरु, संरक्षण क्षेत्र, तालतलैया, झरना, भञ्ज्याङ, ।
- १.७ नेपालको भौगोलिक अवस्थितिमा आधारित आर्थिक जनजीवनबारे जानकारी ।

२. विश्वको भूगोल : महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, समय, दुरी, पर्वतश्रृंखला, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, जलवायु, आदि ।

३. विश्वको इतिहास : औद्योगिक क्रान्ति, म्याग्नाकार्टा, पुनर्जागरण, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध ।

४. नेपालको इतिहास र संस्कृति :

- ४.१ कौशिकी सभ्यता, बागमती सभ्यता, गण्डकी सभ्यता, कर्णाली सभ्यताबारे जानकारी ।
- ४.२ नेपालको प्राचिनकालदेखि मल्लकालिन इतिहासबारे सामान्य जानकारी ।
- ४.३ आधुनिक नेपालको इतिहास (पृथ्वीनारायण शाहदेखि हालसम्म) ।
- ४.४ नेपालको सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, सांस्कृतिक, धार्मिक एवं मौलिक परम्परा, जातजाति, भाषाभाषी, कला, साहित्य र संगीतसम्बन्धी ज्ञान ।
- ४.५ नेपालका मूर्त र अमूर्त सम्पदाहरु तथा संरक्षणका उपायहरु ।
- ४.६ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता, महत्व ।
- ४.७ नेपालका राष्ट्रिय विभूतीहरुको बारेमा सामान्य जानकारी ।

५. संवैधानिक व्यवस्था र नेपालको राजनीतिक विभाजन :

- ५.१ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम तथा नेपालको संविधान ।
- ५.२ नेपालको राजनीतिक विभाजनको वर्तमान अवस्था ।
- ५.३ संघियता, विकेन्द्रकरण, लोकतन्त्रका मूल्य र मान्यताहरु, कानूनी शासन, समावेशिकरण ।
- ५.४ शक्ति पृथकीकरण, सन्तुलन र नियन्त्रण

६. नेपालको आर्थिक अवस्था :

- ६.१ कृषि, उद्योग, वाणिज्य/व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, बजेट, विकास तथा आवधिक योजना आदि सम्बन्धी जानकारी ।

नागरिक लगानी कोष

बरिष्ठ सहायक, पाँचौं तह प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

६.२ नेपालमा बैंक, वित्तीय संस्था तथा गैर बैंक वित्तीय संस्थाहरु सम्बन्धी जानकारी ।

६.३ नागरिक लगानी कोष सम्बन्धी जानकारी ।

७. जनसंख्या र वातावरण :

पर्यावरण, जैविक विविधता, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बँसाईसराई), गरीबी, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण आदि सम्बन्धी जानकारी ।

८. विज्ञान र प्रविधि :

८.१ विज्ञान र प्रविधिले मानव जीवन र समाजमा पारेको प्रभाव ।

८.२ क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोगबारे सामान्य जानकारी ।

९. अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय संगठनहरु :

अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था - संयुक्त राष्ट्रसंघ विमिष्टेक, सार्क, आसियान, युरोपियन युनियन, IMF, World Bank, ADB ।

१०. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत, आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरु ।

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरुबाट सोधिने प्रश्नहरुको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

प्रथमपत्र	सामान्य ज्ञान									
अङ्कभार	१००									
एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
प्रश्न संख्या	५	४	३	४	५	४	५	५	५	१०
जम्मा प्रश्न	५०									

नागरिक लगानी कोष

बरिष्ठ सहायक, पाँचौं तह प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : कार्यालय र वित्तीय व्यवस्थापन तथा सान्दर्भिक कानून

पूर्णांक १००
उर्तिणांक ४०

१. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन :

१० अंक * २ प्रश्न = २०

- १.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र सीमा ।
- १.२ सार्वजनिक प्रशासन/व्यवस्थापनको नवीन अवधारणा
- १.३ संगठन र यसका प्रमुख पक्षहरू ।
- १.४ संगठनको परिचय, किसिम, गठनका आधारहरू तथा स्वरूपहरू ।
- १.५ संगठनका सिद्धान्त तथा अन्य केही प्रमुख पक्षहरू - आदेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सीमा, पदशोपान, संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशीलता र समूहगत कार्य ।

२. कार्यालय व्यवस्थापन तथा कानून :

१० अंक * २ प्रश्न = २०

- २.१ कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा, सान्दर्भिकता, चुनौती र भावि रणनीतिहरू ।
- २.२ अभिलेख व्यवस्थापनको अवधारणा, सान्दर्भिकता, समस्या र समाधानका उपायहरू ।
- २.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको अवधारणा, सान्दर्भिकता, चुनौती र भावि रणनीतिहरू ।
- २.४ मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ती, विकास, उपयोग र सम्भार ।
- २.५ जिन्सी तथा लेखा र लेखापरीक्षण व्यवस्थापन ।
- २.६ नेपालको बर्तमान संविधान
- २.७ नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७

३. सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापन :

१० अंक * २ प्रश्न = २०

- ३.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाह
- ३.२ नागरिक वडापत्र
- ३.३ सूचनाको हक, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता ।
- ३.४ विद्युतीय शासन तथा सुशासन ।

४. वित्तीय श्रोत व्यवस्थापन :

१० अंक * २ प्रश्न = २०

- ४.१ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी जानकारी ।
- ४.२ अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्थाहरू(विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एशियाली विकास बैंक) सम्बन्धी जानकारी ।
- ४.३ बैंक हिसाब मिलान, चेक, ड्राफ्ट, बैंक खाता र सन्तुलन परीक्षण ।
- ४.४ बजेट तथा विकास योजना ।
- ४.५ बीमा, पूँजी बजार, धितोपत्र, शेयर र ऋण पत्र सम्बन्धी जानकारी ।
- ४.६ निक्षेपका प्रकार तथा परिचालन ।
- ४.७ कर्जा लगानी र यसका सिद्धान्तहरू, कर्जा वर्गीकरण र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था ।
- ४.८ विप्रेषण (Remittance)
- ४.९ नागरिक लगानी कोषले संचालन गर्ने कार्यक्रम, श्रोत परिचालन र यसले अर्थव्यवस्थामा पुर्याएको योगदानबारे जानकारी ।
- ४.१० सम्पत्ति शुद्धिकरण सम्बन्धी जानकारी ।

नागरिक लगानी कोष

बरिष्ठ सहायक, पाँचौं तह प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

५. कार्यालय संचालन सम्बन्धी व्यवहारिक सीप

१० अंक * २ प्रश्न = २०

५.१ टिप्पणी लेखन कला र सीप

५.२ चिठी-पत्र लेखन कला र सीप

द्रष्टव्य :- बुंदा ५ मा उल्लेख भएको विषयको प्रश्न निर्माण गर्दा कुनै विषय, घटना, समस्या, धारणा, निवेदन, उजुरी, गुनासो आदिका रूपमा र कुनै कानूनी विषयहरू भए सो समेत उल्लेख गरी दिनु पर्नेछ र सो लाई आधार मानि परीक्षार्थीलाई टिप्पणी लेखन / चिठी-पत्र लेखन दिइने छ ।